

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/7/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114221812
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114221812.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti o maloletú J. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky X.. Q. W. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. D., N. XX, zast. JUDr. Danielou Bacíkovou, advokátkou, AK so sídlom Banská Bystrica, Lazovná 45 a otca X.. S. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. nad H., S. XX, zast. JUDr. Petrom Lackom, PRO IURE - AK s. r. o. so sídlom Bratislava, Zámocká 32, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, zo dňa 16. 12. 2014, č. k. 32P/278/2014 - 69, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu styku otca s maloletou až do právoplatného skončenia vo veci samej, zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z opatrovanského spisu vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi sú komplikované. Matka ich označila za katastrofálne. Napriek tomu, že obaja rodičia si uvedomujú, že ich rodičovský vzťah je nevyhovujúci a pre maloletú v konečnom dôsledku aj škodlivý, ani jeden z nich nemá záujem vyriešiť celú situáciu v prospech maloletej. Aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia matky je toho len dôkazom. Matka dlhodobo neumožňuje styk otca s maloletou, v dôsledku čoho sa otec domáha výkonu rozhodnutia. Na druhej strane sa otec nepodrobuje poradensko-psychologickému procesu, čím tiež porušuje vykonateľné rozhodnutie súdu. Podľa názoru matky je maloletá natoľko vyspelá, že ona ako matka jej názor s otcom sa nestretávať rešpektuje. Odmietanie otca maloletou opiera aj o správy pedopsychologičky, ktorá uviedla, že maloletá deklaruje, že chce pomoc, aby nemusela chodiť k otcovi. Za predpokladu, že by správa pedopsychologičky mala byť jediným dôkazom o ohrození zdravého fyzického a psychického vývoja maloletej, matka opomína skutočnosť, že pedopsychologička uviedla v správe aj to, že maloletú zaťažujú konfliktné vzťahy medzi rodičmi, že maloletá sa snaží udržať svoje city a afekty pod kontrolou, čím chce predísť sporom, ale nahromadená agresivita môže nečakane prepuknúť neprimerane prudko a na nesprávnom mieste. Ťažkosti pri zvládaní učiva v škole nie sú spôsobené situáciou medzi rodičmi, aj keď zdravé a nekonfliktné rodinné zázemie by mohlo tieto ťažkosti zmierniť. Ďalej prvostupňový súd v odôvodnení rozhodnutia okrem iného poukázal na to, že matka si v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sama odporuje, keď na jednej strane tvrdí, že nemá záujem na zákaze styku otca s maloletou, pretože si úlohu a význam otca v živote maloletej uvedomuje, na druhej strane za súčasnej situácie je podľa nej neudržateľné, aby sa otec s maloletou stretával. Súd poznamenáva, že problém na ktorý poukazuje matka v súvislosti so stykom otca s maloletou je dlhodobý, pretrvávajúci a takmer v každom konaní je aj argumentáciou matky, prečo by sa otec s maloletou nemal stretávať, resp. stretávať v menšom rozsahu. Na jednej strane matka deklaruje svoj zámer nezakazovať styk otca s maloletou, pretože sa jej to nezdá vhodné, na druhej strane je toho názoru, že je namieste zakázať styk otca s maloletou prostredníctvom predbežného opatrenia, ktoré má výnimočnú povahu a má byť nástrojom na ochranu ohrozených alebo poškodených práv účastníkov zriedkavým nie častým. Matka pritom v minulosti opakovane podávala návrhy na zákaz

styku otca s maloletou, z čoho vyplýva, že jej tvrdenie (prezentované v tomto konaní) o tom, že nechce, aby sa otec s maloletou nestretával vôbec, pravdepodobne nie je skutočný. Matka ďalej uviedla, že si je vedomá aj toho, že súd nevyhoví návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, avšak chce mať pocit, že urobila pre maloletú všetko. V tejto súvislosti súd uvádza, že za maloleté dieťa sú zodpovední predovšetkým rodičia a nie súd. Prvostupňový súd je toho názoru, že nie je v danom prípade naliehavá a nevyhnutná úprava účastníkov do skončenia konania vo veci samej. Matka maloletej neuviedla v návrhu iné tvrdenia ako tie, ktoré sú už súdu známe z jej vyjadrenia vo veci samej. Pokiaľ ide o zákaz styku, tu prvostupňový súd poukázal, že ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Nie je možné obmedzenie styku vysloviť v prípade, ak dôvody uvádzané v návrhu vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Matka v podanom návrhu uviedla, že je v jej záujme udržať kontakt maloletej s otcom, na druhej strane sa však domáhala zákazu styku maloletej, pretože chce dosiahnuť pocit, že urobila pre ňu všetko, čo bolo v jej možnostiach. Ide teda o jej prístup k rešpektovaniu práv a povinností druhého rodiča - otca. V danom prípade nejde o sledovanie záujmu maloletej vyrastať v stabilnom a zdravom výchovnom prostredí, ale o záujem matky úplne ohroziť veľmi krehký vzťah maloletej s otcom. Maloletá síce prezentuje svoj názor nestretávať sa s otcom, avšak tento pocit vychádza zo skutočnosti, že ani jednému z rodičov nechce ublížiť, ona sama chce predísť sporom a hromadí sa v nej agresivita, ktorá sa už teraz prejavuje tým, že nechce chodiť k otcovi.

Proti rozhodnutiu sa odvolala matka maloletého dieťaťa. Napadnuté uznesenie žiadala zmeniť tak, že odvolací súd nariadi predbežné opatrenie v zmysle petitu návrhu. V odvolaní poukázala na to, že prvostupňový súd jej opakovane ukladá pokuty vrámci vykonávacieho konania, pretože údajne ona má styk dieťaťa s rodičom. Ona podáva voči rozhodnutiam odvolanie a uvádza argumenty, pre ktoré sa styk nerealizuje. Ten argument je v podstate vždy jeden a ten istý, a teda, že dieťa otca odmieta a nech robí čo chce, jednoducho k nemu nechce ísť. Z jej postavenia si nemá možnosť „vymyslieť“ nejaký nový argument, ktorým by odôvodňovala svoje podania a návrhy. Jednoduchý fakt, že dieťa má odpor k otcovi, že ho odmieta, nechce k nemu ísť, preto z jej pohľadu zostáva a zrejme, ak nedôjde k zmene, aj zostane jediným relevantným argumentom. Dôvod prečo dieťa odmieta otca je v podstate ten istý - odmalička dcéra mala výhrady voči tomu, že ju otec „čistí“, teda umýva po každej vykonanej potrebe (malej i veľkej). S pribúdajúcim vekom, kedy dcéra je na prahu puberty, takéto konanie otca vyústilo do obranného postoja dieťaťa a k odmietaniu otca. Matka skutočne nevie, čo má robiť v obdobných situáciách, ktoré sa u nich opakujú pravidelne. Nevie, či si konajúci súd predstavuje, že 9 ročná dcéra má nasilu chytiť a vytriahnuť ju pred byt, zavrieť a čakať, nech si s ňou poradí otec. S dcérou nemá absolútne žiadne výchovné problémy, avšak nech robí čo robí, nech jej hovorí ako veľmi môže odmietaním otca poškodiť sama sebe, prosí ju, aby k otcovi išla, ona jednoducho k otcovi odmieta ísť. Otec sa radšej bude silovo domáhať svojich v zákone písaných práv, a to aj za cenu absolútneho odcudzenia dcéry, radšej sa bude sťažovať na všetkých zúčastnených, ale aby sa pokúsil za prítomnosti odborníka s dcérou si sadnúť a porozprávať sa, to nie je ochotný spraviť. Dcére dookola vysvetľuje jej povinnosť rešpektovať otca, prosila o pomoc aj sociálnu kuratelu, bolo jej však vysvetlené, že oni nemôžu nikoho nútiť zúčastniť sa poradensko-psychologického procesu a zatiaľ pomoc nenašla ani tu. Ak súd teda konštatuje, že za maloletú majú zodpovednosť predovšetkým rodičia a nie súd, má pravdu podľa matkinho názoru len čiastočne. Ak totiž medzi rodičmi prebiehajú v rozmedzí niekoľkých rokov opakované súdne spory, ak podľa správy psychologičky je dieťa zaťažené konfliktami rodičov a odmieta otca, a napokon pokiaľ kolízny opatrovník, ktorý má chrániť záujmy dieťaťa rovnako neodporúča pokračovanie v styku otca s dieťaťom, je zrejme, že zodpovednosť za danú situáciu nesie čiastočne aj súd, ktorý neprispieva k upokojeniu situácie v prospech dieťaťa. Súd tak svojím postojom a svojimi opakovanými rozhodnutiami podporuje otca pri doslova obťažovaní dieťaťa a je len otázka času, kedy pán otec podá na podklade rozhodnutí o uložených pokutách návrh na zmenu výchovného prostredia z dôvodu nerealizovania styku s dieťaťom.

Otec, ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadri.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je správne a v celom rozsahu sa stotožňuje aj s jeho odôvodnením. Predovšetkým treba zdôrazniť, že prebieha konanie vo veci samej ohľadom zmeny úpravy styku otca s maloletou. Pri rozhodovaní odvolací súd prihliadol aj na to, že vo veci samej prebieha riadne konanie, kde sa vykonáva riadne dokazovanie. V súčasnosti ako súd zistil zo spisu, vo veci je nariadené znalecké dokazovanie dňom 19. 01. 2015 znalkyňou z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia N. Z. H. s miestom výkonu činnosti Martinská fakultná nemocnica. Uvedená znalkyňa má zodpovedať na súdom položené otázky, vzhľadom na to, že v konaní je potrebné posúdiť odborné otázky. Z hľadiska účelu predbežného opatrenia nie je možné vykonávať riadne dokazovanie, pretože v zákonom určenej lehote nie je na to dostatočný priestor. Súd v takomto prípade nevykonáva dokazovanie, ale osvedčuje zistené skutočnosti, pričom vychádza z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 4 O. s. p. Pokiaľ ide o inštitút predbežných opatrení, považuje odvolací súd za potrebné ako prvoradé uviesť, že predbežné opatrenia sú predbežnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej. Sú prípustné aj počas konania vo veci podľa § 102 O. s. p., avšak aj vtedy majú len predbežnú povahu, pretože ich možno nariadiť len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenia sú predbežnými aj v tom zmysle, že neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právom definitívnu ochranu. Vydanie predbežného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva, a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe predbežnej úpravy. V súvislosti s rozhodovaním o predbežných opatreniach v konaní starostlivosti o maloleté deti treba uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou predbežného opatrenia v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Tu teda treba uviesť, že inštitút predbežného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, ktoré je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine.

V súvislosti s návrhom matky na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle ust. § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p. a s poukazom na ust. § 102 ods. 1 O. s. p. ktorým sa domáhala dočasného zakázania styku otca s maloletou, odvolací súd dodáva, že pre nariadenie navrhnutého predbežného opatrenia nie sú v danom prípade splnené zákonné podmienky. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je v danom prípade splnená naliehavá a nevyhnutná úprava pomerov účastníkov do skončenia konania vo veci samej. Je potrebné vyčkáť na závery znaleckého dokazovania ohľadom úpravy styku otca s maloletou. Zákaz styku otca s maloletou, tak ako to navrhuje matka navrhovaným predbežným opatrením, je vážnym zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností a jedná sa o výnimočné riešenie situácie. Okolnosti na strane dieťaťa, pre ktoré by súd mohol zakázať styk rodiča s dieťaťom musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa by vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt. Je potrebné dať za pravdu prvostupňovému súdu v tom smere, že matka v podanom návrhu uvádza, že je v záujme udržať kontakt maloletej s otcom a na druhej strane sa domáha opakovane zákazu styku otca s maloletou, pretože chce dosiahnuť pocit, že urobila pre ňu všetko, čo bolo v jej možnostiach. Ku skutočnostiam, ktoré matka v odvolaní uvádza ohľadne toho, že maloletá odmieta ísť k otcovi, odvolací súd poukazuje na to, že z listinných dôkazov pripojených v spise vyplýva, že koná tak preto, že ani jednému z rodičov nechce ublížiť. Maloletá sama chce predísť sporom a hromadí sa v nej agresivita, ktorá sa už teraz prejavuje tým, že nechce chodiť k otcovi. V tejto súvislosti aj odvolací súd uvádza, že za maloleté dieťa sú zodpovední predovšetkým rodičia, ktorí by mali vážne prehodnotiť svoje správanie medzi sebou ako aj voči maloletej tak, aby maloletá bola spokojná a vyrastala v kľudnom a zdravom prostredí.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd potom rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.